

AD 16/15

LIMITE

CONF-ME 10

PŘÍSTUPOVÝ DOKUMENT

Předmět: SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE
Kapitola 15: Energetika

SPOLEČNÝ POSTOJ EVROPSKÉ UNIE

Kapitola 15: Energetika

Tento postoj Evropské unie vychází z jejího obecného postoje určeného pro přístupovou konferenci s Černou Horou (CONF-ME 2/12) a podléhá zásadám jednání, které jsou v něm potvrzeny, především:

- názory vyjádřenými kteroukoli ze stran ohledně některé kapitoly jednání nebude v žádném případě dotčeno případné stanovisko k jiným kapitolám;
- dohody, a to ani částečné, dosažené v průběhu jednání o kapitolách, jež mají být postupně posouzeny, nemohou být před dosažením celkové dohody považovány za konečné;

jakož i požadavkům uvedeným v bodech 24, 28, 41 a 44 rámce pro jednání.

EU Černou Horu vyzývá, aby pokračovala v procesu sbližování příslušných právních předpisů s *acquis* EU a v jeho účinném provádění a prosazování a aby obecně již před přistoupením rozvíjela politiky a nástroje tak, aby se co nejvíce přiblížily politikám a nástrojům EU.

EU bere na vědomí, že Černá Hora ve svém vyjednávacím postoji CONF-ME 8/15 přijímá *acquis* v rámci kapitoly 15, jak bylo v platnosti ke dni 11. dubna 2013, a prohlašuje, že bude připravena je provádět ode dne svého přistoupení k Evropské unii, s výjimkou směrnice 2009/119/ES, kterou se členskými státy ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů, pro jejíž úplné provedení žádá Černá Hora o přechodné období.

Uhlovodíky

EU konstatuje přiměřenou úroveň souladu právních předpisů Černé Hory s *acquis* týkajícím se uhlovodíků, s výjimkou směrnice 2009/119/ES, kterou se členskými státy ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů, pro jejíž úplné provedení žádá Černá Hora o přechodné období.

EU připomíná svrchovaná práva všech členských států EU provádět průzkum svých přírodních zdrojů a využívat jich v souladu s *acquis* EU a bere na vědomí prohlášení Černé Hory, že dosáhla plného souladu se směrnicí 94/22/ES o podmínkách udělování a užívání povolení k vyhledávání, průzkumu a těžbě uhlovodíků. Pro účely provádění nařízení Rady (ES) č. 2964/95 o registraci dovozu a dodávek ropy bere EU na vědomí, že Černá Hora nedováží žádnou ropy a nedochází zde k její rafinaci.

EU bere na vědomí žádost Černé Hory o přechodné období pro provedení směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členskými státy ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů, do dne 1. ledna 2023 s cílem zajistit zásoby ropy v množství rovném 90 dnům průměrného denního čistého dovozu.

EU bere na vědomí akční plán přijatý Černou Horou dne 24. dubna 2015, který se týká povinných strategických zásob ropy nebo ropných produktů a vymezuje způsob, jak Černá Hora směrnicí 2009/119/ES provede. V souladu s tímto akčním plánem hodlá Černá Hora během roku 2015 přijmout specifický zákon o strategických zásobách ropy a v roce 2015 zřídí ředitelství pro strategické zásoby ropy. Černá Hora fyzicky zahájí budování zásob v roce 2016 tak, aby povinnost, která se týká zajištění zásob odpovídajících 90 dnům průměrného denního čistého dovozu, splnila do roku 2023. EU bere na vědomí, že Černá Hora navrhuje přijmout pro držení svých zásob ropy smíšený model.

Toto přechodné období se časově shoduje s lhůtami souvisejícími s povinnostmi ohledně zásob ropy, které pro Černou Horu vyplývají ze Smlouvy o Energetickém společenství. Na základě akčního plánu předloženého Černou Horou považuje EU žádost Černé Hory za přijatelnou. EU vyzývá Černou Horu, aby zajistila úplné provedení svého akčního plánu v souladu s harmonogramem, který si Černá Hora stanovila.

Vnitřní trh s energií

EU konstatuje, že třetí balíček opatření pro vnitřní trh ve vztahu k elektřině (směrnice 2009/72/ES, nařízení (ES) č. 714/2009 a nařízení (ES) č. 713/2009) je do právních předpisů Černé Hory proveden částečně, ačkoliv druhý balíček opatření pro vnitřní trh již Černá Hora z větší části provádí. Černá Hora hodlá později v tomto roce přijmout nový energetický zákon. Po doplnění tohoto zákona prováděcími právními předpisy by mělo být provedení třetího balíčku opatření pro vnitřní trh ve vnitrostátním právu dokončeno.

EU bere na vědomí prohlášení Černé Hory, podle něhož již v souladu s modelem oddělení vlastnictví oddělila činnosti v oblasti přenosu nebo přepravy od činností v oblasti výroby, distribuce a dodávek. EU bere na vědomí prohlášení Černé Hory, podle něhož Černá Hora plánuje začlenit do vnitrostátního práva ustanovení o dalším oddělení vlastnictví (včetně certifikace), povinnostech provozovatele přenosové soustavy a o dispečinku a vyrovnávání, a to prostřednictvím (plánovaného) nového energetického zákona a z něho vycházejících vyhlášek.

EU konstatuje, že energetický zákon z roku 2010 definuje způsob uspořádání a řízení trhu s elektřinou a činnosti související s výrobou elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a s vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny. Energetický zákon z roku 2010 vymezuje práva, povinnosti a úkoly provozovatele přenosové soustavy a vnitrostátní pravidla jejího provozování. V roce 2011 byl v souladu s pokyny Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (ENTSO-E) přijat národní síťový kodex. V témže roce byla přijata rovněž pravidla pro přidělování kapacity. Energetický zákon z roku 2010 vymezuje také práva, povinnosti a úkoly provozovatele distribuční soustavy a Černá Hora v červenci 2011 zřídila organizátora trhu s elektřinou v Černé Hoře (s názvem COTEE). Ten je na základě modelu oddělení vlastnictví oddělen od provozovatele přenosové soustavy (společnost CGES).

EU konstatuje, že trh s elektřinou v Černé Hoře byl dne 1. ledna 2009 otevřen všem způsobilým zákazníkům, a to s výjimkou trhu pro domácnosti, který se otevřel dne 1. ledna 2015, a že v Černé Hoře v současnosti existují dva dodavatelé. Způsobilým zákazníkům připojeným k distribučnímu systému je stále ještě dodávána elektřina za regulované ceny.

Černá Hora uplatňuje povolovací řízení pro výstavbu nových kapacit na výrobu elektřiny a vydala již devět povolení.

Pokud jde o oblast metodik stanovování sazeb, EU bere na vědomí, že Černá Hora má za to, že již provádí nařízení Komise (EU) č. 838/2010 o stanovení pokynů týkajících se vyrovnávacího mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav a společného regulačního přístupu k poplatkům za přenos.

EU bere na vědomí, že směrnicí 2008/92/ES o postupu v rámci Společenství pro zvýšení transparentnosti cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkooběratelům provádí v Černé Hoře Statistický úřad Černé Hory (MONSTAT), ale že nařízení (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií v současné době v Černé Hoře prováděno není. V připravovaném energetickém zákoně se předpokládá dosažení plného souladu s tímto nařízením.

EU bere na vědomí, že Černá Hora není připojena k žádné mezinárodní plynárenské infrastruktuře. Ve stávajícím energetickém zákoně je však zaveden základní legislativní rámec pro vnitřní trh s energií, pokud jde o plyn. EU konstatuje, že stávající právní předpisy Černé Hory týkající se plynu jsou v souladu s druhým balíčkem opatření pro vnitřní trh a že Černá Hora dosud nepřijala prováděcí právní předpisy. Černá Hora plánuje dosáhnout souladu s třetím balíčkem opatření pro vnitřní trh do konce roku 2015 prostřednictvím svého připravovaného nového energetického zákona.

EU uznává, že Černá Hora již vytvořila nezbytný rámec pro strukturu trhu s plynem. Za provozovatele přepravní soustavy byla určena společnost Montenegro Bonus. Provozovatel plynárenské distribuční soustavy a veřejný dodavatel plynu sice doposud určení nebyli, avšak energetický zákon vymezuje práva, úkoly a povinnosti provozovatelů plynárenské přepravní a distribuční soustavy.

Pokud jde o administrativní kapacity pro provádění vnitřního trhu s energií, EU bere na vědomí, že stávající počet zaměstnanců na ředitelství pro energetiku Ministerstva hospodářství a na Energetické regulační agentuře (ERA) je pro plnění jejich stávajících úkolů dostatečný.

Co se týká podpory regionální spolupráce mezi vnitrostátními regulačními orgány, energetický zákon (Úřední věstník České republiky, č. 28/10 a č. 6/13) je částečně v souladu se směrnicí 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a s nařízením (ES) č. 713/2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů.

EU zdůrazňuje, že je důležité zabránit narušení vnitřního trhu s energií, a to i zajištěním hospodářské soutěže, přístupu na trh a dodržování práv zákazníka. EU se domnívá, že Česká republika dosáhla přiměřené úrovně souladu s ustanoveními vnitřního trhu s energií, zejména na základě svého členství v Energetickém společenství. Nicméně stávající úroveň povinností uplatňovaných v České republice odpovídá spíše druhému balíčku opatření pro vnitřní trh nežli třetímu. Za účelem uplatňování dodatečných povinností vyplývajících z třetího balíčku si náležitou pozornost žádá řada ustanovení (zejména oddělení činností a oddělení vlastnictví, správa takto vzniklých podniků působících v energetice, kapacity regulačního orgánu a další dodržování práv spotřebitelů).

Zabezpečení dodávek

EU bere na vědomí, že Česká republika již provedla směrnicí 2005/89/ES o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic do infrastruktury a směrnicí 2004/67/ES o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. Česká republika však nedosáhla souladu s nařízením (EU) č. 994/2010 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. EU bere na vědomí, že Česká republika jej hodlá provést prostřednictvím nového zákona o přenosných systémech pro přeshraniční obchod s elektřinou a zemním plynem.

EU rovněž bere na vědomí, že narušení energetického systému způsobené závodem na zpracování hliníku KAP je již vyřešeno. Veškerá elektřina získaná z propojení energetických soustav v období od února do května 2013 byla plně navrácena a nové vedení závodu KAP uzavřelo dohodu o připojení k přenosové soustavě, v níž je stanoven postup pro odpojení v případě, že do závodu KAP nebude dodávána elektřina. Další body tohoto řešení jsou popsány v kapitole 8 Politika hospodářské soutěže.

Energie z obnovitelných zdrojů

EU bere na vědomí, že Černá Hora prostřednictvím energetického zákona z roku 2010 částečně provedla směrnici 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a že má Černá Hora v úmyslu dosáhnout plného souladu prostřednictvím připravovaného energetického zákona.

Černá Hora přijala povinný vnitrostátní cíl, podle něhož má podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v roce 2020 činit 33 %. V prosinci 2014 přijala vláda národní akční plán pro energii z obnovitelných zdrojů do roku 2020, aby bylo možné tohoto cíle dosáhnout. Černá Hora je již nyní na dobré cestě, aby těchto cílů dosáhla: její celkový podíl obnovitelných zdrojů energie byl 28,5 % v roce 2012 a 31,0 % v roce 2013.

EU bere na vědomí, že biopaliva a jiné biokapaliny z obnovitelných zdrojů energie stále nejsou ve vnitrostátních právních předpisech uznány.

EU připomíná, že Černá Hora musí dosáhnout v této důležité oblasti právních předpisů EU v oblasti energetiky plného souladu a dostát svému celkovému závazku v oblasti dekarbonizace. Zatímco EU oceňuje pokrok, jehož Černá Hora dosáhla při zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie, včetně splnění svých průběžných cílů na cestě ke splnění cílů pro rok 2020, EU připomíná, že je zapotřebí v tomto směru pokračovat a dosáhnout také dalšího souladu s jinými prvky směrnice o obnovitelných zdrojích energie z roku 2009 a rovněž souladu s požadavky EU týkajícími se biopaliv.

Energetická účinnost

EU bere na vědomí, že právní předpisy Černé Hory jsou částečně v souladu s příslušným *acquis* EU prostřednictvím zákona z roku 2014 o energetické účinnosti. EU bere na vědomí prohlášení Černé Hory, že plného souladu bude dosaženo prostřednictvím přijetí nového energetického zákona později v tomto roce, a to i pokud jde o některá ustanovení směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti týkající se konečné spotřeby energie.

Černá Hora není v souladu s nařízením (ES) č. 1222/2009 o označování pneumatik s ohledem na palivovou účinnost a jiné důležité parametry ani s nařízením (ES) č. 106/2008 o programu Společenství na označování energetické účinnosti kancelářských přístrojů štítky.

EU bere na vědomí, že Černá Hora provádí svou politiku energetické účinnosti prostřednictvím tříletých vnitrostátních akčních plánů v oblasti energetické účinnosti, přičemž poslední z nich byl přijat v listopadu 2013.

EU připomíná, že v oblasti energetické účinnosti je zapotřebí dosáhnout plného souladu. Z tohoto důvodu EU naléhavě vyzývá Černou Horu, aby nejen dosáhla plného souladu s příslušným *acquis* EU, ale aby také zavedla rámec pro snížení energetické náročnosti hospodářství Černé Hory.

Mezinárodní dohody

EU bere na vědomí, že Černá Hora se do konce roku 2015 stane řádným členem energetické charty poté, co v červenci 2015 již přijala zákon o ratifikaci Smlouvy o energetické chartě a v září 2015 informovala deponitářskou zemi (Portugalsko) o přijetí tohoto zákona.

Jaderná energie

Pro účely dosažení souladu s *acquis* EU v oblasti jaderné bezpečnosti a radiační ochrany bere EU na vědomí, že Černá Hora je zemí, která nemá žádný jaderný průmysl, žádný výzkumný reaktor ani žádné jiné zařízení na výrobu radioaktivních látek. Na základě zákona z roku 2009 o radiační bezpečnosti a ochraně před ionizujícím zářením má Černá Hora zakázáno stavět jadernou elektrárnu. Černá Hora tedy nemá žádný zájem získávat uranovou rudu ani jaderné palivo. V této souvislosti bere EU na vědomí, že Černá Hora nemá v úmyslu zapojovat se do činností Zásobovací agentury Euratomu.

EU bere na vědomí, že v červenci 2015 se Černá Hora stala řádným členem Úmluvy o jaderné bezpečnosti. Černá Hora rovněž přijala 16 úmluv a dohod v oblasti ochrany před radiací a v oblasti radiačního zabezpečení a bezpečnosti. EU rovněž bere na vědomí, že Černá Hora zavedla regulační rámec pro systém ochranných opatření pro jaderné materiály s cílem splnit ustanovení Smlouvy o nešíření jaderných zbraní a doprovodné záruky (inspekce, porušení povinností, ustanovení o sankcích a trestněprávní ustanovení zákonů a účetní evidence). Kromě toho budou přímo použitelné jaderné záruky podle Smlouvy o Euratomu a jejího sekundárního práva.

EU bere na vědomí, že Černá Hora dosáhla částečného souladu v oblasti jaderného a radiačního zabezpečení a bezpečnosti a ochrany před ionizačním zářením prostřednictvím zákona z roku 2009 o ochraně před ionizujícím zářením a radiační bezpečnosti a 17 vyhlášek provádějících jeho ustanovení. EU bere na vědomí, že Černá Hora hodlá do čtvrtého čtvrtletí 2018 přijmout nový zákon o jaderném a radiačním zabezpečení a bezpečnosti a o radiační ochraně, který by měl do vnitrostátního práva částečně provést směrnice 2013/59/Euratom, 2014/87/Euratom, 2009/71/Euratom a 2011/70/Euratom.

EU rovněž bere na vědomí, že Černá Hora provádí program systematického radioaktivního testování při mimořádných událostech a v případě podezření, že dojde k mimořádným událostem. V současnosti existuje pouze jedna on-line měřicí stanice pro měření dávkových ekvivalentů gama záření v ovzduší. Za podpory EU bude zakoupeno dalších pět měřících stanic pro nepřetržité on-line sledování dávkových ekvivalentů gama záření v ovzduší.

EU bere na vědomí, že Černá Hora má zařízení na skladování radioaktivního odpadu. Toto zařízení pro nakládání s odpady je určeno na zpracování využitých radioaktivních uzavřených zdrojů a radioaktivního odpadu na období 50 až 100 let.

EU znovu opakuje význam této oblasti *acquis* pro zajištění bezpečného využívání radioaktivních materiálů, a to i při neexistenci jaderné elektrárny v Černé Hoře. Z tohoto důvodu EU připomíná, že je důležité dosáhnout plného souladu s touto oblastí *acquis*.

* * *

S ohledem na současný stav příprav Černé Hory a za předpokladu, že Černá Hora bude i nadále pokračovat ve sbližování s *acquis* v oblasti kapitoly „Energetika“ a v jeho provádění, EU konstatuje, že tuto kapitolu bude možné předběžně uzavřít teprve poté, co se EU shodne na tom, že byla splněna tato kritéria:

- Černá Hora dokončí sbližování právních předpisů s *acquis*, pokud jde o povinné zásoby ropy, zavede vlastní administrativní strukturu pro řízení zásob ropy a zahájila vytváření fyzických zásob v souladu se svým vlastním akčním plánem.
- Černá Hora zajistí soulad s *acquis* v oblasti vnitřního trhu s energií, včetně oddělení všech energetických podniků v souladu s jedním z modelů stanovených v *acquis*.
- Černá Hora zajistí soulad s *acquis* v oblasti energetické účinnosti.

Po celou dobu jednání bude pokračovat monitorování pokroku při sbližování právních předpisů s *acquis* a jeho provádění. EU zdůrazňuje, že bude věnovat zvláštní pozornost sledování všech konkrétních výše uvedených otázek s cílem zajistit plné sladění právních předpisů Černé Hory s *acquis* v této kapitole, jakož i správní kapacity pro jejich účinné provádění a vymáhání. Zvláštní pozornost je třeba věnovat vazbám mezi touto kapitolou a dalšími kapitolami, které jsou předmětem jednání. Ke konečnému posouzení souladu právních předpisů Černé Hory s *acquis* a její schopnosti *acquis* provádět může dojít teprve v pozdější fázi jednání. Kromě veškerých informací, které může EU pro jednání o této kapitole požadovat a které mají být předloženy na příslušné konferenci, EU Černou Horu vyzývá, aby Radě stabilizace a přidružení pravidelně poskytovala podrobné písemné informace o pokroku při provádění daného *acquis*.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem se konference bude muset ve vhodnou dobu k této kapitole vrátit.

EU dále připomíná, že v období mezi 11. dubnem 2013 a uzavřením jednání může být přijato nové *acquis*.